

BILAGA 4

Förvaltningsplan Bottenhavet 2016-2021

Referensmaterial

Förvaltningsplan 2016-2021 för Bottenhavets vattendistrikt
Bilaga 4, Förvaltningsplan Bottenhavet 2016-2021 – Referensmaterial

Diarienummer 537-9060-15

Utgiven av Länsstyrelsen Västernorrlands län

Ansvarig avd/enhet Vattenmyndighetens kansli

Författare Vattenmyndigheterna i samverkan

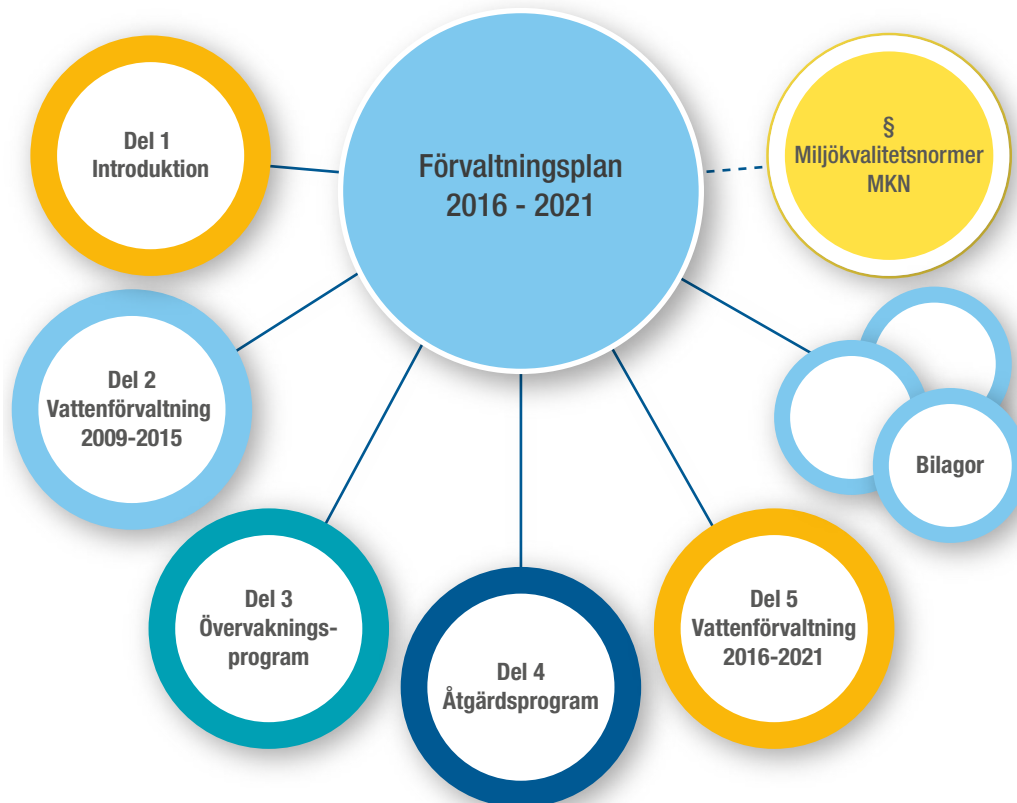
Layout Joakim Palmqvist

Tryckt hos

Upplaga 118 ex samt digitalt tillgänglig på www.vattenmyndigheterna.se

Förvaltningsplan för Bottenhavets vattendistrikt 2016-2021

Förvaltningsplanen är uppdelad i fem olika delar samt Miljökvalitetsnormer för vatten och ett antal bilagor. Avsikten är att du som läsare smidigt ska kunna hitta den del, eller det avsnitt i en viss del, du är intresserad av. Nedan följer en kort beskrivning av förvaltningsplanens delar och deras innehåll.

Del 1 sammanfattar och inleder hela förvaltningsplanen. Här beskrivs nätverk och roller på alla samverkansnivåer, tillsammans med en bakgrund till varför arbetet är så viktigt. Här finns också en sammanfattning av åtgärdsprogrammet.

I del 2 hittar du alla resultat från kartläggnings- och analysarbetet. Här finns även information om principer för framtagande av miljökvalitetsnormerna. Samverkan och samråd som genomförts under den gångna sexårscykeln redovisas också. Beskrivningarna har fokus på att visa resultat medan metoder och arbetssätt återfinns i bilaga 1.

Del 3 är Övervakningsprogram 2009-2015. Den här delen visar bland annat vilken övervakning som ligger till grund för statusklassificeringen.

Del 4 innehåller åtgärdslistan med samtliga åtgärder riktade till myndigheter och kommuner. Du hittar även den samhällsekonomiska konsekvensanalysen av dessa åtgärder här.

I del 5 blickar vi framåt och tittar på vad som kan vara särskilda frågor att beakta inom vattenförvaltningen de kommande sex åren.

I Miljökvalitetsnormer för vatten redogörs för föreskrifterna om kvalitetskrav för vattenförekomster inom vattendistriktet och de miljökvalitetsnormer som har fastställts för vattenförekomsterna inom distriktet. Här beskrivs också principerna för framtagande och fastställande av miljökvalitetsnormer.

Till förvaltningsplanen finns ett antal bilagor. I dessa går det att läsa allt om vilka metoder och arbetssätt som använts i statusklassificeringen, vilka krav från vattenförvaltningsförordningen som förvaltningsplanen uppfyller och vilka referenser som har använts i arbetet. Vidare har varje distrikt sina egna bilagor. Följande bilagor följer med Förvaltningsplan för Bottenhavets vattendistrikt:

Bilaga 1. Arbetssätt och metoder

Bilaga 2. Krav enligt vattenförvaltningsförordningen, bilaga 1

Bilaga 3. Ordlista

Bilaga 4. Referensmaterial

Bilaga 5. Åtgärdsområdessammanställningar (denna bilaga finns endast digitalt på vattenmyndigheternas webbplats)

Bilaga 6. Samarbete över gränserna

Bilaga 7. Bilagor från Norge

Innehållsförteckning

Referensmaterial	1
1.1.Direktiv, lagar och förordningar.....	1
1.2.Domstolsverket	5
1.3.Regeringen.....	5
1.4.Europeiska kommissionen	5
1.5.Fiskeriverket	7
1.6.Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	7
1.7.Kemikalieinspektionen	9
1.8.Jordbruksverket.....	9
1.9.Livsmedelsverket	10
1.10.Länsstyrelserna.....	11
1.11.Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).....	12
1.12.Naturvårdsverket (NV)	12
1.13.Övriga publikationer	13
1.14.Skogsstyrelsen.....	15
1.15.Statens Offentliga Utredningar (SOU).....	15
1.16.Statistiska centralbyrån (SCB).....	16
1.17.Sveriges geologiska undersökning (SGU).....	16
1.18.Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)	17
1.19.Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)	18
1.20.Trafikverket (TRV).....	19
1.21.Övrigt referensmaterial	19
1.22.Publikationer från vattenmyndigheterna	25
1.23.Databaser och analysverktyg	28

Referensmaterial

1.1. Direktiv, lagar och förordningar

Direktiv

Art- och habitatdirektivet	Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.
Avloppsvattendirektivet	Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.
Badvattendirektivet	Europaparlamentets och Rådets direktiv 2006/7/EG av den 15 februari 2006 om förvaltning av badvattenkvaliteten och om upphävande av direktiv 76/160/EEG.
Direktiv om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning	Europaparlamentets och Rådets direktiv 2011/65/EU av den 8 juni 2011 om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.
Direktiv om hållbar användning av bekämpningsmedel	Europaparlamentets och Rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel.
Direktivet om miljökvalitetsnormer för prioriterade ämnen	Europaparlamentets och Rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG.
Direktivet om svavelinnehåll i fordonsbränsle införlivad i svensk lagstiftning i drivmedelslag (2011:319)	Kommissionens direktiv 2011/63/EU av den 1 juni 2011 om ändring, för anpassning till tekniska framsteg, av Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen.
Dricksvattendirektivet	Rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten.
Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/10/EG	Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/10/EG av den 11 mars 2008 om ändring av direktiv 2004/39/EG om marknader för finansiella instrument, vad gäller kommissionens genomförandebefogenheter
MKB-direktivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.
Fiskvattendirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/44/EG av den 6 september 2006 om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden (Text av betydelse för EES)
Fågeldirektivet	Rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.
Grundvattendirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring.
Havsmiljödirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi).

REFERENSMATERIAL

Havsplaneringsdirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU av den 23 juli 2014 om upprättandet av en ram för havsplanering.
Industriutsläppsdirektivet (IED)	Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).
IPPC-direktivet	Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar.
Nitratdirektivet	Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket.
Sevesodirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG
Ramdirektivet för vatten (vattendirektivet)	Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.
Skaldjursdirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/113/EG av den 12 december 2006 om kvalitetskrav för skaldjursvatten (kodifierad version).
Slamdirektivet	Rådets direktiv 86/278/EEG av den 12 juni 1986 om skyddet för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket.
Tilläggsdirektiv till Dricksvattenutredningen	Sveriges Riksdag. Kommittébeteckning: L2013:02
Tilläggsdirektiv till prioämnesdirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/39/EU om ändring av direktiven 2000/60/EG och 2008/105/EG vad gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område.
Översvämningdirektivet	Europaparlamentets och Rådets direktiv 2007/60/EG av den 23 oktober 2007 om bedömning och hantering av översvämningrisker.

Lagar

Tryckfrihetsförordning (1949:105).

Arbetsmiljölagen (1977:1160).

Skogsvårdslagen (1979:429).

Förvaltningslagen (1986:223).

Jaktlagen (1987:259).

Fiskelagen (1993:787).

Miljöbalken (1998:808).

Lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ.

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Livsmedelslag (2006:804).

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400).

Plan- och bygglag (2010:900).

Lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

Drivmedelslag (2011:319).

Förordningar

EU-förordningar

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG37.

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

Övriga förordningar

Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskenäringen.

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Jaktförordningen (1987:905).

Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.

Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter.

Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m..

Förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

Förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.

Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Även kallad vattenförvaltningsförordningen (VFF).

Förordning (2004:675) om omgivningsbuller.

Förordning (2004:989) om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter.

Livsmedelsförordningen (2006:813).

REFERENSMATERIAL

- Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.
- Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador.
- Förordning (2007:824) med instruktion för Kammarkollegiet.
- Artskyddsförordning (2007:845).
- Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion.
- Förordning (2007:1205) med instruktion för Läkemedelsverket.
- Badvattenförordning (2008:218).
- Förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.
- Förordning (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning.
- Förordning (2009:947) med instruktion för Kemikalieinspektionen.
- Förordning (2009:956) om översvämningsrisker.
- Förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen.
- Miljötillsynsförordning (2011:13).
- Förordning med instruktion för Havs- och vattenmyndigheten (2011:619).
- Förordning (2011:632) om ändring i förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.
- Förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer.
- Förordning (2012:587) om ändring i förordningen (2009:956) om översvämningsrisker.
- Förordning (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket.
- Industriutsläppsförordning (2013:250).
- Miljöprövningsförordning (2013:251).
- Förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar.
- Förordning (2013:253) om förbränning av avfall.
- Förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel.
- Förordning (2013:255) om produktion av titandioxid.
- Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.
- Förordning (2014:1585) med instruktion för Riksantikvarieämbetet.
- Förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

1.2. Domstolsverket

Domstolsverkets författningssamling DVFS 2011:2.

1.3. Regeringen

Propositioner

Proposition 1997/98:45. Miljöbalk (s. 169, Miljöbalkskedjan).

Proposition 2009/10:184. Åtgärdsprogram och tillämpningen av miljö kvalitetsnormer (s. 42).

Proposition 2016/17:1. Budgetpropositionen för 2017. Förslag till statens budget för 2017, finansplan och skattefrågor. Finansdepartementet 2016.

Övriga publikationer

Regeringen (2012). Regeringens skrivelse 2012/13:51, Mål för friluftslivspolitiken.

Regeringskansliet (2016a). Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling. Bilaga 3 till regeringsbeslut 2016-04-07 (Fi2016/01355/SFÖ). Svensk översättning av FN:s Transforming our world: The 2030 agenda för sustainable development.

Regeringen (2016b). Energiöverenskommelse. Överenskommelse om den svenska energipolitiken. Ramöverenskommelse mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna 2016-06-10.

Regeringen (2016c). Regeringsbeslut I:9 den 6 oktober 2016, dnr M2015/01776/Nm m.fl.

Regeringen (2016d). Regeringspromemoria den 30 november 2016, Svar på kompletterande formell underrättelse angående införlivandet av direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (SG-Grefte(2016)D/14313, Överträdelse nummer 2007/2239), dnr M2016/02347/R.

1.4. Europeiska kommissionen

Publikationer

Europeiska kommissionen (2003a). WFD Guidance Documents. Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). Guidance document n.o 1. Economics and the Environment – The Implementation Challenge of the Water Framework Directive (CIS-guidance document).

Europeiska kommissionen (2003b). WFD Guidance Documents. Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC).

REFERENSMATERIAL

- Guidance document n.o 5. Transitional and Coastal Waters (CIS-guidance document).
- Europeiska kommissionen (2003c). WFD Guidance Documents. Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). Guidance document n.o 10. River and lakes – Typology, reference conditions and classification systems (CIS-guidance document).
- Europeiska kommissionen (2009a). WFD Guidance Documents. Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). Guidance document n.o 20. Exemptions to the environmental objectives (CIS-guidance document).
- Europeiska kommissionen (2009b). WFD Guidance Documents. Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). Guidance document n.o 24. River basin management in a changing climate (CIS-guidance document).
- Europeiska kommissionen (2012). Commission Staff working document. Member state: Sweden. Accompanying the document REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the Implementation of the Water Framework Directive (2000/60/EC) River Basin Management Plans. SWD(2012) 379 final 26/30.
- Europeiska kommissionen (2013a). A water blueprint for Europe, ISBN 978-92-79-30543-6.
- Europeiska kommissionen (2014). A Sustainable Blue Growth Agenda for the Baltic Sea Region. Brussels, 16.5.2014, SWD(2014) 167 final.
- Europeiska kommissionen (2015). MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET. Ramdirektivet för vatten och översvämningdirektivet: åtgärder för att nå ”god status” för EU:s vatten och minska översvämningriskerna. Brussels, 9.3.2015 COM(2015) 120 final.
- Kommissionens beslut C(2015) 3485 final. Kommissionens genomförandebeslut av den 26.5.2015 om godkännande av Sveriges landsbygdsprogram för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (CCI 2014SE06RDNP001), och därefter gällande beslut om programändring.
- WRc (2015). Assessment of Member States’ progress in the implementation of Programmes of Measures during the first planning cycle of the Water Framework Directive. Member State Report: Sweden (SE). Mars 2015.

Webbsida

- Europeiska kommissionen (2013b). What is the EU doing? EU Adaptation Strategy Package. April 2013. Hämtad 2015 från: http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/documentation_en.htm

1.5. Fiskeriverket

Föreskrifter

Fiskeriverkets föreskrifter om genetiskt modifierade vattenlevande organismer (FIFS 2004:2).

1.6. Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

Föreskrifter

Havs- och vattenmyndighetens Författningssamling. Fiskeriverkets föreskrifter om utsättning av fisk samt flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar (FIFS 2011:13).

Havs- och vattenmyndighetens kartläggningsföreskrifter (HVMFS 2011:14).

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om badvatten (HVMFS 2012:14).

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2013:19).

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2015:4).

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2015:26) om övervakning av ytvatten.

Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten (HVMFS 2016:17).

Vägledningar och handböcker

HaV (2008a). Övervakning av ytvatten - Handbok för tillämpningen av 7 kap. 1 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:11) om övervakning av ytvatten enligt nämnda föreskrift. Handbok 2008:2. ISBN 978-91-620-0152-0.

HaV (2008b). Små avloppsanläggningar. Handbok till allmänna råd. Handbok 2008:3.

HaV (2013a). Vägledning för badvatten enligt direktiv 2006/7/EG (EU-badvatten).

HaV (2014a). Vägledning för 4 kap. 9-10 §§ vattenförvaltningsförordningen om förlängd tidsfrist och mindre stränga krav – undantag från att nå en god status/potential till 2015. Rapport 2014:12.

HaV (2015a). Vägledning och exempel för effektiv tillsyn av små avlopp. Rapport 2015:1.

HaV (2015b). Vägledning för 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen om kraftigt modifierade vatten, 2015-06-08, Rapport 2015:9.

HaV (2016a). Vägledning för kraftigt modifierat vatten. Fastställande av kraftigt modifierat vatten i vattenförekomster med vattenkraft. 2016-06-02. ISBN 978-91-87025-80-8.

HaV (2016b). Miljögifter i vatten - klassificering av ytvattenstatus. Vägledning för tillämpning av HVMFS 2013:19. Rapport 2016:26. ISBN 978-91-87967-38-2.

Övriga publikationer

HaV (2012). Uppföljning av länsstyrelsernas tid för tillsyn av vattenverksamheter 2009-2011. Rapport 2012:16.

HaV (2013b). Styrmedel för en hållbar åtgärdstakt av små avloppsanläggningar - Slutrapportering av regeringsuppdrag enskilda avlopp.

HaV (2013c). Fiskvandring – arter, drivkrafter och omfattning i tid och rum. Rapport 2013:11.

HaV (2013d). Konsekvensanalyser av nya styrmedel för små avloppsanläggningar. 2013-09-12, s. 45.

HaV (2013e). Hanöbuktsutredningen. 2013-10-31.

HaV (2013f). Åtgärder för havs- och vattenmiljön – Rapportering av användningen av anslag 1:12 under 2013. Rapport 2014-04-15.

HaV (2013g). Ekologiska flöden och ekologiskt anpassad vattenreglering- Underlag till vägledning om lämpliga försiktighetsmått och bästa möjliga teknik för vattenkraft. Rapport 2013:12.

HaV (2013h). Anordningar för upp- och nedströmspassage av fisk vid vattenanläggningar. Rapport 2013:14.

HaV (2014b). Uppföljning av länsstyrelsernas tid för tillsyn av vattenverksamheter år 2012. Rapport 2014:5.

HaV (2014c). God havsmiljö 2020. Marin strategi för Nordsjön och Östersjön. Del 3: Övervakningsprogram. Rapport 2014:20.

HaV (2014d). Näringsbelastningen på Östersjön och Västerhavet 2014. Sveriges underlag till Helcoms sjätte Pollution Load Compilation. Rapport 2016:12.

HaV (2014e). Strategi för åtgärder i vattenkraften – Avvägning mellan energimål och miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag. Rapport 2014:14.

HaV (2014f). Vägledning för kraftigt modifierade vatten med tillämpning på vattenkraft. Utkast, 2014-XX (remissversion).

HaV (2015c). Uppföljning av länsstyrelsernas tid för tillsyn av vattenverksamheter för år 2013. Rapport 2015:4.

HaV (2015d). God havsmiljö 2020. Marin strategi för Nordsjön och Östersjön. Del 4: Åtgärdsprogram för havsmiljön.

HaV (2016c). Analys av förändrad betalningsförmåga för bedömning av orimliga kostnader – Utveckling av en metod för att ge underlag till bedömningar av orimliga kostnader enligt vattenförvaltningsförordningen. Rapport 2016:1.

Webbsida

HaV (2015e). Miljöövervakningens metoder och undersökningstyper inom programområde Sötvatten. Hämtad 2015 från <https://www.havochvatten.se/hav/vagledning--lagar/vagledningar/miljoovervakningens-metoder-och-undersokningstyper-inom-programomrade-sotvatten.html>

HaV (2015f). Export från badvattendatabasen på Havs- och vattenmyndighetens hemsida 2015-11-03.

HaV (2015g). Vattenskyddsområde ger konkret skydd. Hämtad 2015 från <https://www.havochvatten.se/hav/vagledning--lagar/vagledningar/dricksvatten-och-vattenskydd/vattenskyddsomrade.html>

HaV (2016d). Undersökningstyper för miljöövervakning. Hämtad 2016-12-17 från: <https://www.havochvatten.se/hav/vagledning--lagar/vagledningar/ovriga-vagledningar/undersokningstyper-for-miljoovervakning.html>

1.7. Kemikalieinspektionen

Föreskrifter

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel.

Övriga publikationer

Kemikalieinspektionen (2012). Samhällsekonomisk kostnad för frakturer orsakade av kadmiumintag via maten. PM 12/12.

1.8. Jordbruksverket

Föreskrifter

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket (omtryck SJVFS 2006:17).

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (omtryck SJVFS 2015:21).

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:35) om behörighet att använda växtskyddsmedel (omtryck SJVFS 2016:12).

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om integrerat växtskydd (SJVFS 2014:42).

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:49) om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel.

Övriga publikationer

- Jordbruksverket (2011). Översyn år 2010 av känsliga områden enligt nitratdirektivet. Rapport 2011:1.
- Jordbruksverket (2012). Tekniskt underlag Landsbygdsprogrammet 2014-2020. Rapport 2012:15.
- Jordbruksverket (2013). Dränering av jordbruksmark 2013. Art.nr. JO 41 SM 1401 (SJV 2013).
- Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten (2013). Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020.
- Jordbruksverket (2014a). Översyn av nitratkänsliga områden 2014. Rapport 2014:11.
- Jordbruksverket (2014b). Jonsson, B. Produktivitet – grunden för konkurrenskraft. En genomgång av grundläggande begrepp. Rapport 2014:26.
- Jordbruksverket (2014c). Riktlinjer för gödsling och kalkning 2015. Art.nr. JO14:12.
- Jordbruksverket (2015a). Landsbygdsprogram för Sverige år 2007-2013, Årsrapport 2014. Rapport 2015:18.

Webbsida

- Jordbruksverket (2015b). Miljöinvestering för förbättrad vattenkvalitet. Hämtad 2015 från: <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/stod/foretagsoch-projektstodlandsbygd/miljoinvesteringar/forbatttradvattenkvalitet.4.6ae223614dda2c3dbc473d7.html>

1.9. Livsmedelsverket

Föreskrifter

- Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1990:10) om livsmedelstillsyn m.m.; (upplaga LIVSFS 2005:2).
- Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten.
- Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten (LIVSFS 2013:4).
- Föreskrifter om ändring av Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten (LIVSFS 2011:3).
- Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten (LIVSFS 2015:3).
- Livsmedelsverkets föreskrifter om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvatten-anläggningar (LIVSFS 2008:13).

Övriga publikationer

Livsmedelsverket (2013a). Mikrobiologiska dricksvattenrisker, Behovsanalys för svensk Dricksvattenförsörjning – sammanställning av intervjuer och workshop. Rapport 20-2013. ISSN 1104-7089.

Livsmedelsverket (2013b). Säker dricksvattenförsörjning – en kommunal överlevnadsfråga. Dokumentation från workshops 2011-2012 med arbetsgruppen Dricksvatten och Planering inom Nationellt Nätverk för Dricksvatten.

Webbsida

Livsmedelsverket (2015). PFAS - Poly- och perfluorerade alkylsubstanser. Hämtad 2015 från <http://www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/oonskade-amnen/miljogifter/pfas-poly-och-perfluorerade-alkylsubstanser/>

1.10. Länsstyrelserna

Föreskrifter

Länsstyrelsen Västra Götaland (2007). Länsstyrelsens i Västra Götalands län föreskrift avseende förteckning över musselvatten som skall skyddas enligt förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (14 FS 2007:554).

Vägledningar

Länsstyrelsen Västra Götaland (2010). Skydd av vattentäkter med lokala hälsoskyddsföreskrifter - En vägledning. Rapport 2010:61.

Övriga publikationer

Länsstyrelserna (2011). Mälaren om hundra år – förstudie om dricksvattentäkten Mälaren i framtiden. Rapport 2011:8. Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Länsstyrelsen Dalarna (2011). Historiska våtmarker i odlingslandskapet – Planeringsunderlag för anläggning och restaurering. Naturvårdsenheten. ISSN: 1654-7691.

Länsstyrelsen Norrbotten (2012). Lundstedt, L. & Kronholm, M. Övervakningsprogram för Bottenvikens vattendistrikt. Dnr 537-9753-2012.

Länsstyrelsen Skåne (2012). Grundvattenkvalitet i Skåne län – Utvärdering av regional provtagning av grundvatten 2007-2010. Rapport 2012:12.

Länsstyrelsen Stockholm (1975). Asplund, Ö. Sänkta och utdikade sjöar i Stockholms län. Rapport 1975:02.

Länsstyrelsen Stockholm (2006). Vad händer med våra stränder? Deras framtid i våra händer. Rapport 2006:18.

Länsstyrelsen Stockholm (2008). Strandexploatering kring Mälaren - en förändringsstudie. Rapport 2008:28.

Länsstyrelsen Värmland (2012). Omprövning av vattendomar – Möjlig indikator för miljömålet Levande vattendrag och sjöar. Publikation 2012:13.

Länsstyrelsen Västerbotten (2014). Meddelande 5:2014.

1.11. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Föreskrifter

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om länsstyrelsens planer för hantering av översvämningsrisker (riskhanteringsplaner) (MSBFS 2013:1).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8).

Övriga publikationer

MSB (2014). Parasitutbrottet i Östersund 2010/2011 - Studie av samhällets kostnader.

1.12. Naturvårdsverket (NV)

Föreskrifter

Statens naturvårdsverks kungörelse om föreskrifter om kontroll av utsläpp till vatten- och markrecipient från anläggningar för behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse (SNFS 1990:14).

Kungörelse med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket (SNFS 1994:2).

Kungörelse om föreskrifter om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (SNFS 1994:7).

Naturvårdsverkets föreskrifter om träskyddsbehandling genom tryck- eller vakuu-
mimpregnering (NFS 2001:6).

Naturvårdsverkets föreskrifter om träskyddsbehandling genom doppning mot mögel
- och blånadsangrepp (NFS 2001:7).

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt
(NFS 2002:18).

Naturvårdsverkets förteckning över fiskvatten som ska skyddas enligt förordningen
(2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (NFS 2002:6).

Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (till 7 kap. 21, 22 och 25
§§ miljöbalken) (NFS 2003:16).

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring
av brandfarliga vätskor (NFS 2003:24).

- Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2004:10).
- Naturvårdsverkets föreskrifter om kartläggning och analys av ytvatten enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (NFS 2006:1).
- Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2006:9).
- Naturvårdsverkets förteckning över naturområden som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken. Upphävd alt. ersatt av NFS 2014:29 (NFS 2007:1).
- Naturvårdsverkets föreskrifter om artskydd (NFS 2009:10).
- Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2).
- Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter. (NFS 2015:3).
- Naturvårdsverkets föreskrifter om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse (NFS 2016:6, börjar gälla den 1 januari 2017).

Vägledningar och handböcker

- NV (2007a). Kartläggning och analys av ytvatten – en handbok för tillämpning av 3 kap. 1 och §§, Förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Utgåva 1. Handbok 2007:3.
- NV (2007b). Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon - En handbok om hur kvalitetskrav i ytvattenförekomster kan bestämmas och följas upp. Handbok 2007:4.
- NV (2008a). Samhällsekonomisk konsekvensanalys av miljöåtgärder - Handbok med särskild tillämpning på vattenmiljö. Handbok 2008:4.
- NV (2010). Handbok om vattenskyddsområde. Utgåva 1. Handbok 2010:5.
- NV (2014a). Kriström, B. och Bonta Bergman, M. Samhällsekonomiska analyser av miljöprojekt – en vägledning. Rapport 6628. ISBN 978-91-620-6628-4.

1.13. Övriga publikationer

- NV (2006a). Kataria, M. Miljöförbättrande åtgärder för vattenmiljöer påverkade av vattenkraft – en studie om svenska hushållens preferenser och betalningsvilja. Rapport 5656.
- NV (2006b). Övergödning av Sveriges kuster och hav. Rapport 5587.
- NV (2007c). Utpekande av ytvattenförekomster. Dnr 720-3769-07.
- NV (2008b). Skyddade områden enligt Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, Fakta 8323, april 2008.

REFERENSMATERIAL

- NV (2008c). Undantag enligt vattenförvaltningsförordningen. Mindre stränga kvalitetskrav och tidsfrister samt statusförsämring. Remissversion 2008-07-18.
- NV (2008d). Förslag till gränsvärden för särskilda förorenande ämnen – Stöd till vattenmyndigheterna vid statusklassificering och fastställande av MKN. Rapport 5799, april 2008.
- NV (2008e). Nationell strategi och handlingsplan för främmande arter och genotyper. Rapport 5910.
- NV (2008f). Hasselström, L. Tourism and recreation industries in the Baltic Sea area. How are they affected by the state of the marine environment? - An interview study. Rapport 5878.
- Naturvårdsverket och Fiskeriverket (2008). Ekologisk restaurering av vattendrag, ISBN 978-91-620-1270-0. NV (2009a). Kinell, G., Söderqvist, T. & Hasselström, L. Monetära schablonvärden för miljöförändringar. Rapport 6322.
- NV (2009b). Vad kan havet ge oss? Östersjöns och Västerhavets ekosystemtjänster. Rapport 5937.
- NV (2012a). Steg på vägen- Fördjupad utvärdering av miljömålen 2012. Rapport 6500. ISBN 978-91-620-6500-3.
- NV (2012b). Styrmedel för ökad rening från kommunala reningsverk - För genomförande av aktionsplanen för Östersjön och Kattegatt samt miljökvalitetsnormer för kväve och fosfor. Rapport 6521, s. 102 och 104.
- NV (2012c). Metaller i sediment. Programområde Sötvatten, kust och hav. Version 1:1, 2012.
- NV (2013). Samhällsekonomisk analys av etappmål för efterbehandling av förorenade områden. Bilaga 1 NV-00336-13.
- NV (2014b). Metaller och organiska miljögifter i fisk från sjöar och vattendrag. Version 1:1, 2014.
- NV (2014c). Nationell plan för fördelning av statliga bidrag för efterbehandling. Rapport 6617.
- NV (2015a). Styr med sikte på miljömålen – Naturvårdsverkets fördjupade utvärdering av miljömålen 2015. Rapport 6666.
- NV (2015b). Guide för värdering av ekosystemtjänster. Rapport 6690. ISBN 978-91-620-6690-1.
- NV (2015c) Mål i sikte - Analys och bedömning av de 16 miljökvalitetsmålen i fördjupad utvärdering, Rapport 6662.
- NV (2015d). Miljömålen - Årlig uppföljning av Sveriges miljökvalitetsmål och etappmål 2015, Rapport 6661.

Webbsida

NV (2015e). Förorenade områden. Hämtad 2015 från <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Foro-renade-omraden/>

NV (2015f). Industriutsläppsbestämmelserna. Hämtad 2015 från <http://www.naturvardsverket.se/ied>

NV (2015g). Grundvatten av god kvalitet. Hämtad 2015 från <http://www.miljomal.se/sv/Miljomalen/Regionala/?l=19&t=Lan&eqo=9>

NV (2016). Ekosystemansatsen – en arbetsmetod för att bevara och hållbart nyttja naturresurser. Hämtad 2016-12-02 från: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Ovriga-vagledningar/Ekosystemansatsen/>

1.14. Skogsstyrelsen

Föreskrifter

Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2011:7) till skogsvårdslagen.

Skogsstyrelsens allmänna råd (2013:1) till 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) och 6 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2013:3) om anmälningsskyldighet för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken avseende skogsbruksåtgärder.

Handböcker

Skogsstyrelsen (2006). Handbok. Från skogsbränsleuttag till askåterföring. Producerad av RecAsh - ett demonstrationsprojekt inom Life-Miljö. Bearbetad 2010.

Övriga publikationer

Skogsstyrelsen (2008). Rekommendationer vid uttag av avverkningsrester och askåterföring. Meddelande 2-2008.

Skogsstyrelsen (2013). Målbilder för god miljöhänsyn. En delleverans från Dialog om miljöhänsyn. Rapport 5-2013.

1.15. Statens Offentliga Utredningar (SOU)

Delbetänkande av Miljöprocessutredningen, Vattenverksamhet, s. 82 (SOU 2009:42).

Ny tid ny prövning – förslag till ändrade vattenrättsliga regler Delbetänkande av Vattenverksamhetsutredningen (SOU 2013:6).

Ny tid ny prövning - förslag till ändrade vattenrättsliga regler (SOU 2013:69)

I vått och torrt – förslag till ändrade vattenrättsliga regler. Slutbetänkande av Vattenverksamhetsutredningen. s. 527-530. (SOU 2014:35).

Tillväxt och värdeskapande - konkurrenskraft i svenskt jordbruk och trädgårdsnäring (SOU 2014:38).

Attraktiv, innovativ och hållbar – strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring. Slutbetänkande av Konkurrenskraftsutredningen (SOU 2015:15).

Klimatförändringar och Dricksvattenförsörjning. Delbetänkande av Dricksvattenutredningen (SOU 2015:51).

En trygg dricksvattenförsörjning. Slutbetänkande av Dricksvattenutredningen (SOU 2016:32).

1.16. Statistiska centralbyrån (SCB)

Publikationer

SCB (2007). Vattenuttag och vattenanvändning i Sverige 2005. Redovisning för vattendistrikt och län. Art.nr. MI 27 SM 0701, ISSN 1403-8978.

SCB (2012). Utsläpp till vatten och slamproduktion 2012. Kommunala reningsverk, massa- och pappersindustri samt övrig industri. Art.nr. MI 22 SM 1401.

SCB (2013a). Miljöräkenskaper. Vattendistriktens ekonomiska strukturer och miljöpåverkan 1995–2011. MIR 2013:1.

SCB (2013b). SCB statistikdatabas. Basfakta för verksamhetsnivå enligt Företagens ekonomi efter näringsgren SNI 2007. År 2000 – 2013, nettoomsättning för SNI kod 36 och kod 37.

SCB (2015a). Jordbruksmarken användning 2015. Art.nr. JO 10 SM 1502.

Webbsida

SCB (2015b). Statistik för avrinningsområden. Hämtad 2015 från http://www.scb.se/MI0206/#c_undefined

1.17. Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Föreskrifter

Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om kartläggning och analys av grundvatten enligt förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SGU-FS 2006:1).

Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om övervakning av grundvatten och redovisning enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SGU-FS 2006:2).

Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om statusklassificering och miljökvalitetsnormer för grundvatten (SGU-FS 2008:2).

Sveriges geologiska undersökning s föreskrifter om kartläggning och analys av grundvatten (SGU-FS 2013:1).

Sveriges geologiska undersökning s föreskrifter om miljö kvalitetsnormer och statusklassificering för grundvatten (SGU-FS 2013:2).

Sveriges geologiska undersökning s föreskrifter om övervakning av grundvatten (SGU-FS 2014:1).

Vägledning

SGU (2012). Vägledning vid provning av gruvverksamhet, dnr 04-2288/2012.

SGU (2014). Vägledning för vattenförvaltning av grundvatten. Rapport 2014:31.

Övriga publikationer

SGU (2004). Förekomsten av sulfidhaltiga postglaciala sediment, G. Sohlenius G. med flera. Rapport 2004:9.

SGU (2009). Vattenförsörjningsplan – identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjning. Rapport 2009:24.

SGU (2011). Sulfidjordar och sura sulfatjordar – vad gör SGU? Sohlenius, G. Rapport 2011:12.

SGU (2013). Bedömningsgrunder för grundvatten. Rapport 2013:01.

SGU (2015). Sulfidjordar och sura sulfatjordar i Västerbotten och Norrbotten. Sohlenius, G., Aroka, N., Wåhlén, H., Uhlbäck, J. & Persson, L. Rapport 2015:26.

1.18. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)

Publikationer

SMHI (2008). Sveriges sjöar. Faktablad nr 39.

SMHI (2009). Olshammar, M., Persson, T., Oneill, C. & Djodjic, F. Förbättrad beräkningsmetodik för retention av fosfor från enskilda avlopp – slutrapport. Smed Rapportnummer 28.

SMHI (2010). Sveriges vattendrag. Faktablad nr 44-2010.

SMHI (2011a). Ejhed H., Olshammar M., Brånvall G., Gerner A., Bergström J., Johnsson H., Blombäck K., Nisell J., Gustavsson H., Persson G. och Alavi, G. Beräkning av kväve- och fosforbelastningen på vatten och hav för uppföljning av miljö kvalitetsmålet ”Ingen övergödning”. SMED Rapport Nr 56 2011.

SMHI (2011b). Projekt Slussen – Förslag till ny reglering av Mälaren. Rapport 2011-64.

SMHI (2015a). Framtidsklimat i Örebro län – enligt RCP-scenarier. Klimatologi nr 18, 2015.

SMHI (2015b). Framtidsklimat i Västmanlands län – enligt RCP-scenarier. Klimatologi nr 19, 2015 .

SMHI (2015c). Framtidsklimat i Uppsala län – enligt RCP-scenarier. Klimatologi nr 20, 2015.

SMHI (2015d). Framtidsklimat i Stockholms län – enligt RCP-scenarier. Klimatologi nr 21, 2015.

SMHI (2015e). Framtidsklimat i Södermanlands län – enligt RCP-scenarier. Klimatologi nr 22, 2015.

Webbsida

SMHI (2015f). SMHI:s dammregister. Hämtad 2015 från <http://www.smhi.se/klimatdata/hydrologi/sjoar-och-vattendrag/ladda-ner-data-fran-svenskt-vattenarkiv-1.20127>

1.19. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

Publikationer

SLU (1998). Frykblom, P. Halved emissions of nutrients, what are the benefits? A contingent valuation method survey applied to Laholm Bay, in Questions in the contingent valuation method – five essays. PhD Thesis, Agraria 100, Department of Economics.

SLU (2003). Löfgren, S., Forsius, M. & Andersen, T. Vattens färg – Klimatbetingad ökning av vattens färg och humushalt i nordiska sjöar och vattendrag.

SLU (2004). Paulrud, A. Economic Valuation of Sport-Fishing in Sweden: Empirical Findings and Methodological Developments. Doktorsavhandling.

SLU (2011). Djodjic, F. & Kyllmar, K. Spridning av gödselmedel på åkermark. Rapport 2011:22. Institutionen för vatten och miljö.

SLU (2012). Fölster & Valinia Försurningsläget i Sveriges ytvatten 2010. Komplettering till rapport 2011:24. Underlag till utvärdering av miljömålet ”Bara naturlig försurning”. Rapport 2012:5. Institutionen för vatten och miljö.

SLU (2014). Elmquist H. & Arvidsson, J. Höstvetet mot nya höjder. Rapport från Jordbearbetningen Nr 129. Institutionen för Mark och miljö i samarbetet med Odling i Balans.

SLU (2015a). Huser, B.J., Löfgren, S., Markensten, H. & Fölster, J. Internbelastning av fosfor i svenska sjöar och kustområden. Rapport 2015:17. Institutionen för vatten och miljö.

SLU (2016). Huser, B.J., Löfgren, S. & Markensten, H. Internbelastning av fosfor i svenska sjöar och kustområden - En kunskapsöversikt och förslag till åtgärder för vattenförvaltningen. Rapport 2016:6. Institutionen för vatten och miljö.

Webbsida

SLU (2015b). Hämtad 2015 från <http://www.slu.se/sv/webbtjanster-miljoanalys/vaxtskyddsmedel-i-miljon/ytvatten/#readMore>

1.20. Trafikverket (TRV)**Handböcker**

TRV (2013a). TRV Handbok. Yt- och grundvattenskydd. Publikation 2013:135.

Övriga publikationer

TRV (2011). Vägtagvatten, råd och rekommendationer för val av miljöåtgärd. TRV rådsdokument 2011-10-11. Publikation 2011:112.

TRV (2012). Krav för vägars och gators utformning. Publikation 2012:179.

TRV (2013b). Trafikverkets miljörapport 2012. Rapport 2013:135.

Webbsida

TRV (2015a). Remibar - Fria vandringsvägar för vattenlevande djur. Hämtad 2015 från <http://www.trafikverket.se/remibar>

TRV (2015b). Vägen och vattnet. Hämtad 2015-08-27 från <http://www.trafikverket.se/om-oss/var-verksamhet/sa-har-jobbar-vi-med/Miljo-och-halsa/Landskap/Vatten-och-mark/Vagen-och-vattnet/>

TRV (2015c). Opinion mot salt. Hämtad 2015 från <http://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/underhall-av-vag-och-jarnvag/Sa-skoter-vi-vagar/Vintervaghallning/Vagsalt/Opinion-mot-salt/>

1.21. Övrigt referensmaterial

Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi (2000). Söderqvist, T. & Scharin, H. The regional willingness to pay for a reduced eutrophication in the Stockholm archipelago. Beijer discussion paper No 128.

BalticSTERN (2013). Östersjön – vårt värdefulla hav. Ekonomi för en frisk havsmiljö. Rapport 2013:4. Stockholms universitet & Havs- och vattenmyndigheten.

Bergström, L., Kirchmann, H., Djodjic, F., Kyllmar, K., Ulén, B., Liu, J., Andersson, H., Aronsson, H., Börjesson, G., Kynkäänniemi, P., Svanbäck, A. & Villa, A. (2015). Turnover and Losses of Phosphorus in Swedish Agricultural Soils: Long-Term Changes, Leaching Trends, and Mitigation Measures. *Journal of Environmental Quality*. doi:10.2134/jeq2014.04.0165

Bishop, K. med flera (2009). The effect of forestry on Hg bioaccumulation in nemoral/boreal waters and recommendations for good silvicultural practice. (*Ambio* 38, 373-380. Doi:10.1579/0044-7447-38.7.373).

REFERENSMATERIAL

- Björk, J., Albin, M., Grahn, P., Jacobsson, H., Ardö, J., Wadbro, J., Östergren, P.-O., Skärbäck, E. (2008). Recreational values of the natural environment in relation to neighbourhood satisfaction, physical activity, obesity, and well-being. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 62: e2
- Blenckner, T., Österblom, H., Larsson, P., Andersson, A. och Elmgren R., (2015). Baltic Sea ecosystem-based management under climate change: Synthesis and future challenges. Volume 44, Supplement 3, pp. 507-515.
- Capell, R. & Olsson, J. (2013). Future projections of nutrient fluxes to lake Mälaren (Framtida projektioner av närsaltflöden till Mälaren). *VATTEN – Journal of Water Management and Research* 69:209–220.
- Ekonomistyrningsverket (2008). Statens verksamhetskostnader i nyckeltal. Rapport, Dnr: 49-893/2009.
- Ekoturismföreningen (2015). Hämtad 2015 från <http://www.ekoturism.org>
- Enveco AB (2014). Hasselström L., Johansson K., Kinell G., Soutukorva, Å., och Söderqvist, T. Värdet av vattenkvalitetsförbättringar i Sverige – en studie baserad på värdeöverföring. Rapport 2014:1.
- Evans, C.D., Chapman, P.J., Clark, J.M., Monteith, D.T., Cresser, M.S., (2006). Alternative explanations for rising dissolved organic carbon export from organic soils. *Global Change Biology* 12, 2044-2053.
- FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut (2011). Linderber, A., Lusua, J. och Nevhage, B. *Cryptosporidium* i Östersund vintern 2010/2011. Konsekvenser och kostnader av ett stort vattenburet sjukdomsutbrott. Rapportnummer FOI-R--3376—SE.
- Fredman, P. & Margaryan, L. (2014). The supply of Nature-based Tourism in Sweden, A National Inventory of Service Providers, Etour report 2014:1.
- Grahn, P. & Stigsdotter, U. (2003). Landscape planning and stress. *Urban Forestry and Urban Greening*, 2: 1 – 18.
- Greppa Näringen (2011). Ett decennium av råd - som både lantbruket och miljön tjänar på. Greppa Näringens 10 års-jubileum.
- Gustafsson, J.P., Tiberg, C., Edkymish, A., Kleja, D.B. (2011). Modelling lead(II) sorption to ferrihydrite and soil organic matter. *Environmental Chemistry* 8, 485-492.
- Havsmiljöinstitutet (2015). Samhällsfenomen och åtgärder mot övergödning av havsmiljön. Göteborg (ICES 2015:6).
- Havsmiljöinstitutet (2016a). Changes in four societal drivers and their potential to reduce Swedish nutrient inputs into the sea. Rapportnummer 2016:3.
- Havsmiljöinstitutet (2016b). Lindegarth m.fl. Ecological assessment of Swedish water bodies. Development, harmonization and integration of biological

- indicators. Final report of the research programme Waters. Waters report no 2016:10.
- Heinimaa, S. & Pursiainen, M. (2010). Flod- och signalkräftans livscykel och utbredning – litteraturöversikt. Finland, Rapport 2010:6.
- Helcom, Helsinki Commission (2007). Baltic Sea Action Plan (BSAP). Hämtad 2015 från: <http://www.helcom.fi/baltic-sea-action-plan>
- Huser, B.J., Kohler, S.J., Wilander, A., Johansson, K., Fölster, J. (2011). Temporal and spatial trends for trace metals in streams and rivers across Sweden (1996-2009). *Biogeosciences* 8, 1813-1823.
- Hushållningssällskapet Skåne och Länsstyrelsen i Skåne län (2014). Johansson, G.A., Jonasson, L., Rosenqvist, H. och Yngwe, K. (red.). Skånskt lantbruk – En blick in i framtiden till år 2025.
- Håkansson, C. (2009). Cost and benefits of improving wild salmon passage in a regulated river. *Tidskrift: Journal of Environmental Planning and Management*, ISSN 0964-0568, E-ISSN 1360-0559, Vol. 52, nr 3, s.345-363.
- IVL, Svenska miljöinstitutet (2012a). Pihl Karlsson, G., Akselsson, C., Hellsten, S., Kronnäs, V. & Karlsson, P. E. Tillståndet i skogsmiljön i norra Sverige. Resultat från Krondroppsnätet t.o.m. september 2011. Rapport B 2046.
- IVL, Svenska miljöinstitutet (2012b). Pihl Karlsson med flera. Kvävedepositionen till Sverige, Jämförelse av depositionsdata från Krondroppsnätet, Luft- och nederbördskemiska nätet samt EMEP. Rapport B 2030.
- IVL, Svenska miljöinstitutet (2013). Pihl Karlsson, G., Karlsson, P. E., Akselsson, C., Kronnäs, V. & Hellsten, S. Krondroppsnätets övervakning av luftföroreningar i Sverige – mätningar och modellering. Rapport B 2095.
- IVL, Svenska miljöinstitutet (2015). Baresel C., Palm Cousins A., Hörsing M., Ek M., Ejhed H., Allard A, Magnér J., Westling K., Wahlberg C., Fortkamp U., Söhr S. Pharmaceutical residues and other emerging substances in the effluent of sewage treatment plants Review on concentrations, quantification, behaviour, and removal options. Rapport B2226.
- Johansson, P-O. & Kriström, B. (2011). A blue-print for a cost-benefit analysis of a water use conflict: hydroelectricity versus other uses. Ingår i: *Modern Cost-benefit Analysis of Hydropower Conflicts* / [ed] Johansson, P-O. & Kriström, B., CHELTENHAM: Edward Elgar Publishing, s. 35-64.
- Johansson, P-O. & Kriström, B. (2012) . Omreglering så att (nästan) alla blir vinnare – exemplet vattenkraft. *Ekonomisk debatt*, nr 8 2012, årgång 40.
- Johansson, P-O. & Kriström, B. (2013). Chapter 2 – The Dönje Hydropower Scenario. *Evaluating Water Projects*, SpringerBriefs in Economics, DOI: 10.1007/978-3-642-36790-8_2.

REFERENSMATERIAL

- Kammarkollegiet (2013). Kammarkollegiets strategi för genomförande av vattenförvaltningens uppgifter gällande fysisk påverkan, dnr 4.1-5437-10, 15 oktober 2013.
- Korsfeldt, T. & Linton, S. (2011). Vattenkraftens roll i ett hållbart energisystem. Slutrapport från Vattenkraftutredningen.
- Lantbrukarnas riksförbund, LRF (2014). Äga och förvalta diken och andra vattenanläggningar i jordbrukslandskapet.
- Luleå tekniska universitet (2002). Sundqvist, T. Quantifying non-residential preferences over the environmental impacts of hydropower in Sweden: A choice experiment approach. In power generation choice in the presence of environmental Externalities. Doktorsavhandling, 2002:26.
- Maas, J., Verheij, R.A., Groenewegen, P.P., de Vries, S. & Spreeuwenberg, P. (2005). Evidence based public health policy and practice. Green space, urbanity, and health: how strong is the relation? *Journal of Epidemiology and Community Health* 60:587-592.
- Miljömålsrådet (2010). Miljömålen. Svensk konsumtion och global miljöpåverkan. Miljömålsrådets uppföljning av Sveriges miljömål. de Facto 2010. ISBN 978-91-620-1280-9.
- Mitchell, R. & Popham, F. (2008). Effect of exposure to natural environment on health inequalities: *The Lancet*, 372: 1655–1660.
- Monteith, D.T., Stoddard, J.L., Evans, C.D., de Wit, H.A., Forsius, M., Høgåsen, T., Wilander A., Skjelkvåle, B.L., Jeffries, D.S., Vuorenmaa, J., Keller, B., Kopáček, J. & Vesely, J. (2007). Dissolved organic carbon trends resulting from changes in atmospheric deposition chemistry. *Nature*. 450:22 s. 537-541.
- MTT Agrifood Research Finland (2012). Ahtiainen, H., Hasselström, L., Artell, J., Angeli, D., Czajkowskib, M., Meyerhoff, J., Alemu, M., Dahlbo, K., Fleming-Lehtinen, V., Hasler, B., Hyytiäinen, K., Karlõseva, A., Khaleeva, Y., Maar, M., Martinsen, L., Nõmmann, T., Oskolokaite, I., Pakalniete, K., Semeniene, D. Smart, J., Söderqvist, T. Benefits of meeting the Baltic Sea nutrient reduction targets – combining ecological modelling and contingent valuation in the nine littoral states. Discussion paper 1:2012.
- Naturhistoriska riksmuseet, NRM (2015). Övervakning av metaller och organiska miljögifter i marin biota. Bignert, A., Danielsson, S., Faxneld, S., Nyberg, E., Vasileiou, M., Fång, J., Dahlgren, H., Kylberg, E., Staveley Öhlund, J., Jones, D., Stenström, M., Berger, U., Alsberg, T., Kärsrud, A.S., Sundbom, M., Holm, K., Eriksson, U., Egebäck, A.L., Haglund, P., Kaj, L. Rapport 2:2015.
- Naturresursinstitutet (2015). Laxfångsten i Torne älv når nytt rekord. Hämtad 2015 från <http://www.luke.fi/sv/tiedote/laxfangsten-i-torne-älv-nar-nytt-rekord/>

- Naturskyddsföreningen (2015). Miljöanpassningar i vattenkraften skapar jobb i glesbygd. Hämtad 2015 från <http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/miljoanpassningar-i-vattenkraften-skapar-jobb-i-glesbygd>
- Närings, trafik- och miljöcentralen i Lappland (2014). Alanne, M., Bergman, E., Johansson, M., Kangas, M. & Rydström, G. TRIWA III - Skogsbrukets påverkan och vattenförvaltningen i Torneälvs internationella avrinningsområde. Forestry impact and water management in the Torne International river basin. Rapport 70/2014. Rovaniemi.
- Näringslivets Regelnämnd (2011). Miljöfarlig verksamhet – tillsyn och avgifter. Delrapport 3 om regelförenkling på kommunal nivå – undersökning av Sveriges kommuner.
- P4 Gotland (2014). Visby får dricksvatten från havet. Hämtad 2014 <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=94&artikel=5795428>
- ©RESURS AB (2011). TEM ®. Ekonomiska och sysselsättningsmässiga effekter av turismen i Sorsele kommun – Inklusiva åren 1996 och 2011.
- Skjelkvåle, B.L., Stoddard, J.L., Andersen, T., 2001. Trends in surface water acidification in Europe and North America (1989-1998). *Water Air and Soil Pollution* 130, 787-792.
- Smittskyddsinstitutet, SMI (2011). Cryptosporidium i Östersund - Smittskyddsinstitutets arbete med det dricksvattenburna utbrottet i Östersund 2010-2011.
- Stockholm Environment Institute, SEI (2011). Rudberg, P. Constant Concessions Under Changing Circumstances: the Water and Renewable Energy Directives and Hydropower in Sweden.
- Svenskt Vatten (2013). Skydda dricksvattnet! – Vi behöver fler och bättre vattenskyddsområden. Maj 2013 (Meddelande M138).
- Svenskt Vatten (2014a). Kommentar till taxestatistik 2013. Hämtad 2016 från: <http://www.svensktvatten.se/globalassets/organisation-och-juridik/vass/taxa/kommentarer-till-2013-ars-taxestatistik.pdf>
- Svenskt Vatten (2014b). Löfmarck, A. & Svensson, M. Samhällsekonomisk värdering av rent vatten. Fallstudier av Vombsjön och Mälaren. Rapport 2014-14.
- Svenskt Vatten (2015). Hämtad 2015 från: <http://www.svensktvatten.se/Vattentjanster/Management/VASS/Taxa/>
- Sveriges officiella statistik (2014). Ekologisk växtodling 2014. Art.nr. JO 13 SM 1501.
- Sveriges Riksdag (2013). Dammsäkerhet. Forsvarsutskottets betänkande 2013/14:FöU8.
- Sweco (2013a). Ekonomiska och sociala drivkrafter i vattendistriktet fram till 2021, Kompletterad med branschspecifika kommentarer. Rapport: 1178014000.

REFERENSMATERIAL

- Sweco (2013b). Nationell påverkansanalys för grundvatten. Thernström, A.
- TemaNord (2014). Magnussen, K., Hasler, B. och Zandersen M. Ecosystem services - In Nordic freshwater Management. Rapport 2014:561.
- The Boston Consulting group/WWF (2013). Holfve, M., Mathiasson, N., Stömberg, M., Lind, F., Källström, N., Öberg, J., Tidebrant, P., Seppä, T. Turning adversity into opportunity. A business plan for the Baltic sea.
- Tillväxtverket (2014). Utländska besökares aktiviteter. Hämtad 2016-10-28 från: <http://tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2015-03-10-utlandska-besokares-aktiviteter.html>
- Tillväxtverket (2015). Resultat från den nationella gränsundersökningen IBIS 2014, inkommande besökare i Sverige. Rapport 0188.
- Tillväxtverket (2016). Fakta om svensk turism 2015. ISBN 978-91-87903-60-1.
- Totalförsvarets forskningsinstitut och Livsmedelsverket (2011). Lindberg, A., Lusua, J. & Nevhage, B. Cryptosporidium i Östersund vintern 2010/2011. Användar-rapport.
- Umeå kommun (2015). Umeå kommuns kust - En rapport om Umeå kommuns kustvikar och deras ekologiska status.
- VAS-rådet (2009). Morrison, G. Mälarens värde 40 000 000 000,00 - En förstudie av det potentiella värdet av Mälarens ekosystemtjänster och sociotekniska system-tjänster, samt dess värde för människans välbefinnande. Kommunförbundet Stockholms län, rapport nr 8.
- Winterdahl, M., Futter, M., Kohler, S., Laudon, H., Seibert, J., Bishop, K., 2011. Riparian soil temperature modification of the relationship between flow and dissolved organic carbon concentration in a boreal stream. *Water Resources Research* 47.
- Worrall, F., Burt, T.P., 2007. Flux of dissolved organic carbon from UK rivers. *Global Biogeochem Cy* 21.
- WWF, Sportfiskarna, Älvräddarna och Naturskyddsföreningen (2015). Jonsson, M. Rikedomar runt rinnande vatten. De ekonomiska värdena av en miljöanpassad vattenkraft.
- Wällstedt, T., Björkvald, L., Gustafsson, J.P. (2010). Increasing concentrations of arsenic and vanadium in (southern) Swedish streams. *Appl Geochem* 25, 1162-1175.
- Åkerblom, S., Meili, M., Bringmark, L., Johansson, K., Kleja, D.B. och Bergkvist, B. (2008). In *Water, Air and Soil Pollution. Partitioning of Hg Between Solid and Dissolved Organic Matter in the Humus Layer of Boreal Forests*. 189(1-4). s.239-252. DOI:10.1007/s11270-007-9571-1
- Ånge kommun (2015). Kräftprojektet - ett unikt fiskevårdsprojekt. Hämtad 2015 från: <http://www.ange.se/ange/1234.html>

1.22. Publikationer från vattenmyndigheterna

Vattenmyndigheterna – gemensamma publikationer

Årsrapporter

Vatten vårt gemensamma ansvar – Vattenförvaltningen 2009-2015, Vattenmyndigheterna 2010.

Vårt arbete med... Vattenförvaltning 2010, Vattenmyndigheterna 2010.

Vårt arbete med... Vattenförvaltning 2011, Vattenmyndigheterna 2011.

Vårt arbete med... Vattenförvaltning 2012, Vattenmyndigheterna 2012.

Sammanställningar av genomförda åtgärder (återrapporering)

Sammanställning av myndigheters och kommuners genomförda åtgärder 2010. Länsstyrelsen Västernorrlands län, dnr. 537-5240-2011.

Sammanställning av myndigheters och kommuners återrapporering av åtgärdsprogrammet 2011. Länsstyrelsen Västernorrlands län, dnr. 537-702-2012.

Sammanställning av myndigheternas och kommunernas återrapporering av 2012 års arbete med åtgärdsprogrammen. Länsstyrelsen Västernorrlands län, dnr. 537-4560-2013.

Sammanställning av myndigheternas och kommunernas rapportering för 2013 av Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Vattenmyndigheterna i samverkan. Länsstyrelsen Västernorrlands län, dnr. 537-4855-2014.

Sammanställning av myndigheternas och kommunernas redovisning av genomförda åtgärder 2014. Vattenmyndigheterna i samverkan. Länsstyrelsen Västernorrlands län, dnr. 537-3099-2015.

Sammanställning av myndigheternas och kommunernas redovisning av genomförda åtgärder 2015. Vattenmyndigheterna i samverkan. Vattenmyndigheterna i samverkan. Länsstyrelsen Västmanlands län, dnr. 537-2764-2016.

Övriga publikationer

En liten bok om vatten, Vattenmyndigheten Västerhavets vattendistrikt, 2011 (tredje tryckningen)

Hjälpredor för arbete att klassificera status, miljöproblem och påverkan, risk samt MKN och undantag. Vattenmyndigheterna i samverkan (2013). Endast digital utgåva. Hjälpredorna består av följande dokument inklusive bilagor:

- 0 - Inledning och övergripande riktlinjer
- 1a - Hjälpreda för ekologisk status
- 1b - Hjälpreda för kemisk status i ytvatten
- 1c - Hjälpreda för grundvattenstatus

REFERENSMATERIAL

2 - Hjälpreda för bedömning av Påverkan och Miljöproblem i ytvatten

3a - Risk, Ytvatten

3b - Risk, Grundvatten

4 - Hjälpreda för miljö kvalitetsnormer med undantag

Tid för bättre vatten – En skrift om vattenförvaltningen i Sverige inför samrådet 2015.

Verktyg för bättre vatten - Miljö kvalitetsnormer – bakgrund, utformning och användning (2016).

Samhällsekonomisk konsekvensanalys av åtgärdsprogram 2016-2021 per miljöproblem. Underlagsdokument till Förvaltningsplan 2016-2021.

Vattenmyndigheterna (2013a). Kronholm, M., Johansson, L., Denward, M., Öhrström, P., Lagergren, R., Nandorf, E., Lindblad, A. och Gyllström, M. Anpassning av övervakning till ramdirektivet för vatten – Vattenmyndigheternas förslag till strategi.

Vattenmyndigheterna (2013b). VMHyMo – ett samverkansprojekt för att genomföra hydromorfologisk klassificering i sjöar och vattendrag. Länsstyrelsen Västmanlands län, dnr 537-2599-15. En samling av PM och rapporter:

- PM - Specifikation för datamängd i VMHyMo.
- Rapport - Rimlighets- och expertbedömning av ekologisk status med stöd av hydromorfologi.
- Rapport - Påverkanstryck på morfologiska förhållanden.
- Rapport - DPSIR-modellen, Ramdirektivet för vatten och hydromorfologi.
- PM – Principiella ställningstagande HyMo 2013-2014.
- PM – Förklaringsstexter, morfologiska förhållanden.
- PM – Markavvattning.
- PM – Bilaga 1, Lathund konnektivitet.
- PM – Konnektivitet.
- PM – HyMoklassning.
- PM - Flottning

Vattenmyndigheterna (2013c). Gränsvatten Norge och Sverige. Strategi för internationellt samarbete.

Vattenmyndigheterna i samverkan (2014). PM rörande ställningstagande gällande vattenmyndigheternas nationella arbete med gränsvatten mellan Norge och Sverige. 2014-02-12.

Vattenmyndigheterna (2015a). Kraftigt modifierade vatten - underlag till vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram. Publicerad på www.vattenmyndigheterna.se den 27 april, 2015.

Vattenmyndigheterna (2016). Gyllström, M., Larsson, M., Mentzer, J., Petersson, J.F., Cramér, M., Boholm, P. och Witter, E. Åtgärder mot övergödning för att nå god ekologisk status – underlag till vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram. Länsstyrelsen i Västmanlands läns rapportserie, 2016:19.

Publikationer från Bottenhavets vattendistrikt (Länsstyrelsen i Västernorrlands län)

Samrådsdokument och samrådsredogörelser

Arbetsprogram med tidtabell och översikt av väsentliga frågor i Bottenhavets vattendistrikt inför arbetet med förvaltningsplan 2015-2021. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, dnr 537-7850-2013.

Behovsbedömning, omfattning och detaljeringsgrad av miljökonsekvensbeskrivningen för Bottenhavets vattendistrikt med anledning av miljöbedömning av åtgärdsprogram 2015-2021.

Samrådsredogörelse för Arbetsprogram med tidtabell och översikt av väsentliga frågor inför arbetet med förvaltningsplan 2015-2021 i Bottenhavets vattendistrikt. 2013-10-31. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, dnr 537-7850-13.

Förslag på förvaltningsplan för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, dnr 537-7197-2014.

Förslag till miljökvalitetsnormer för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021. Digital utgåva. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, dnr 537-7197-2014.

Förslag på åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, dnr 537-7197-2014.

Miljökonsekvensbeskrivning av förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, dnr 537-7197-2014.

Särskild sammanställning av synpunkter från vattenförvaltningens samråd 2014-2015 samt hur hänsyn har tagits till dem i det reviderade förslag som regeringen ska pröva. Bottenhavets vattendistrikt. 2015-12-15.

Övriga publikationer

Länsstyrelsen Västernorrland (2007). Tillvägagångssätt för fördjupad karakterisering av sjöar och vattendrag i Bottenhavets vattendistrikt – indikativ modell. 2007-10-22. Länsstyrelsen i Västernorrlands län. Dnr 537-7197-2014 (handling 205).

Länsstyrelsen Västernorrland (2008). Urvalskriterier för första planeringscykelns vattenförekomster i Bottenhavets vattendistrikt, 2008-04-10. Länsstyrelsen i Västernorrlands län. Dnr 537-7197-2014 (handling 205).

Länsstyrelsen Västernorrland (2011). Samverkansplan för BSPA Höga Kusten.

Övervakningsprogram 2012-2015 för Bottenhavets vattendistrikt. Länsstyrelsen i Västernorrlands län. Dnr 537-8029-12.

1.23. Databaser och analysverktyg

Badplatsen Havs- och vattenmyndighetens informationsportal för badvattenprover.

C-EMIR Länsstyrelsernas databas EMIR (emissionsregister), innehåller information om miljöfarliga verksamheters utsläpp till miljön.

CORINE Marktäckedata Rikstäckande marktäcke- (vegetation) och markanvändningsdatabas, med användningsområden inom regional och nationell planering samt miljöövervakning och landskapsanalys.

Dammregistret Skapat av SMHI i samarbete med länsstyrelserna. Uppgifterna i dammregistret ingår nu i SVAR, Svenskt Vattenarkiv.

DGV Databasen för Grundvattenförekomster och Vattentäkter. En nationell databas för landets vattentäkter. Förvaltas och utvecklas av SGU.

Fastighetskartan Lantmäteriets fastighetskarta.

Fiskeriverket Statlig myndighet som numera är nerlagd. Ansvaret för bevarande och nyttjande av Sveriges fiskresurser har överförts till Havs- och vattenmyndigheten.

HOME vatten Hydrology, Oceanography and Meteorology for the Environment (HOME). Helhetssyn på processer och transporter av ämnen i luft, mark och vatten. HOME byggs upp av samverkande system som innehåller databaser och operationella beräkningsmodeller.

SMHI är datavärd.

IVL Svenska miljöinstitutet.

Kotten Skogsstyrelsens databas.

Kustzonmodellen Kustzonsmodellen är en del i SMHI:s modellsystem för beräkning av vattenkvalitet inom svensk vattenförvaltning. Tillsammans med S-HYPE modellen på land finns modellberäknat underlag för karaktärisering och åtgärdsplaner för alla vattenförekomster i både sötvatten och kustvatten.

MAGIC-biblioteket Svenska Miljöinstitutet (IVL) tillhandahåller MAGIC-biblioteket som innehåller verktyg för att bedöma okalkade sjöar och vattendrag med avseende på försurningstillstånd och försurningspåverkan samt deras prognos för framtiden.

MIFO Metodik för Inventering av Förorenade Områden Naturvårdsverkets metodik 4918. Data samlas i nationell databas.

PLC5 Metodik utvecklad av SMED (Svenska MiljöEmissionsData) för läckageberäkningar av fosfor och kväve.

rAps analysverktyg Regionalt analys- och prognosystem. Utvecklat av NUTEK, tillhandahålls av SCB.

S-HYPE Hydrologisk modell som är framtagen av SMHI. Modellen används för flödesberäkningar och modellering av näringsämnen. HYPE-modellen baserar sig på indelningen av vattenförekomster som finns i SVAR (Svensk Vattenarkiv). Uppsättningen av HYPE-modellen för hela Sverige kallades för S-HYPE.

SLU Sveriges Lantbruksuniversitet.

SMED Svenska MiljöEmissionsData Konsortium inom vilket de fyra organisationerna IVL Svenska Miljöinstitutet AB, SCB (Statistiska centralbyrån), SLU (Sveriges lantbruksuniversitet), och SMHI (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut) samarbetar.

SMP Svenska miljörapporteringsportalen, SMP, underlättar för Sverige att leva upp till sina åtaganden enligt Århuskonventionen och EG-direktivet om allmänhetens tillgång till miljöinformation.

SRK Samordnad recipientkontroll Utförs i regi av vattenförbund, vattenvårdsförbund el liknande. SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) är datavärd.

SVAR Svenskt Vattenarkiv. Observationer och beräkningar lagras i SMHI:s databaser som används för olika ändamål. SVAR innehåller olika typer av vattendata.

Svenskt vatten Företräder VA-verken och VA-bolagen i Sverige. Svenskt Vatten samlar in och sammanställer statistik om VA-verksamheten.

VISS (VattenInformationSystem Sverige) är en databas som har utvecklats av vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs och vattenmyndigheten. VISS förvaltas idag av Länsstyrelsen i Kalmar. I VISS finns klassningar och kartor över alla Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten.

Öppna data Öppna data är benämning på SGU:s nationella dataregister som är fritt tillgänglig och fri att använda. Det finns öppen data på SGU:s webbplats för ämnesområdena geokemi, grundvatten, maringeologi och miljö.

Vattenmyndigheten Bottenhavets vattendistrikt
Växel 0611-34 90 00
www.vattenmyndigheterna.se

Länsstyrelsen Västernorrland
871 86 Härnösand
Växel 0611-34 90 00
www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Länsstyrelserna